

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Tämä on rinnakkaistallenne. Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat saattavat poiketa alkuperäisestä julkaisusta.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Sinisaari-Eskelinen, M., Mettälä, M., Jouhki, M.-R. & Räsänen, S. (2021). Kätilö (YAMK) Kohti uutta kätilötyön kehittämisen asiantuntijuutta. *Kätilölehti*, 6, s. 6-7.

Kätilö (YAMK)

Kohti uutta kätilötyön kehittämisen asiantuntijuutta

Metropolia ammattikorkeakoulu ja Tampereen ammattikorkeakoulu toteuttavat yhteistyössä syksyllä 2022 käynnistyvän ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon kätilöille.

TEKSTI

Maarit Sinisaari-Eskelinen, lehtori, Metropolia ammattikorkeakoulu
Marika Mettälä, lehtori, tutkintovastaava, Tampereen ammattikorkeakoulu
Maija-Riitta Jouhki, lehtori, Metropolia ammattikorkeakoulu
Sari Räisänen, yliopettaja, Tampereen ammattikorkeakoulu

Kätilön ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opintojen tavoitteena on työelämän tutkimuksellisen kehittämisen, projekti- ja innovaatiotoiminnan ja lähijohtamisen sekä kliinisen asiantuntijatyöskentelyn osaamisen kehittäminen kätilötyön ja -tieteen lähtökohdista. Kätilö (YAMK) tutkinnon voi suorittaa 1,5(-2) vuoden aikana työn ohessa.

 Metropolia

 Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences

Viime vuosina on käyty laajasti seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja kätilötyötä koskevaa yhteiskunnallista keskustelua. Keskustelu on kohdistunut muun muassa hedelmällisyyteen, synnytysten määrän vähenemiseen, tahattomaan lapsettomuuteen ja synnyttäjien ikääntymiseen. Raskaana olevat ja synnyttäjät ovat nostaneet esille huolen hoitoon pääsystä ja kuulluksi tulemisesta sekä kokemastaan synnytyspelosta ja -väki-

vallasta. Yhtenä näkökulmana on ollut myös synnytyssairaaloiden määrän vähentäminen ja hoidon keskittäminen yhä suurempiin yksiköihin, mikä on johtanut harvaan asutuilla alueilla pitkiin synnytysmatkoihin.

Lisäksi tiedetään, että Suomessa naiset kohtaavat väkivaltaa toiseksi eniten Euroopassa ja joutuvat edelleen työpäikoillään seksuaalisen häirinnän kohteeksi. Näyttää myös, että seksuaali- ja tunnetaitokasvatuksen tarve varhaiskasvatuksessa ja koululaisilla on suurta. Viimeisin Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toteuttama kouluterveyskysely vahvisti jo olemassa olevaa huolta lasten ja nuorten hyvinvoinnin heikkenemisestä, kun esimerkiksi koululaisten kokema yksinäisyys ja ahdistuneisuus on lisääntynyt. Suomessa on suuri tarve kehittää ja uudistaa seksuaali- ja lisääntymisterveyden palveluita uuden teoreettisen tiedon ja suositusten pohjalta. Tähän voidaan vastata kouluttamalla kätilöitä oman alansa teoreettisista ja tieteellisistä lähtökohdista toteutettavan kehittämisen itsenäisiksi asiantuntijoiksi.

Koulutuksen toteutus ja rakenne

Uusi ylempi ammattikorkeakoulututkinto toteutetaan Metropolia Ammat-

tikorkeakoulun ja Tampereen ammattikorkeakoulun yhteistyönä. Metropolia Ammattikorkeakoulussa tutkinto on nimeltään kätilötyön kehittäminen ja johtaminen, ja Tampereen ammattikorkeakoulussa kätilötyön kehittämisen kliinisen asiantuntijan ylemmässä tutkinto-ohjelmassa. Molemmista koulutuksista opiskelija suorittaa kätilö (YAMK) tutkinnon.

Koulutuksen tavoitteena on vastata alussa kuvattuihin yhteiskunnallisiin haasteisiin ja seksuaali- ja lisääntymisterveyden palveluiden kehittämisessä tarvittavan osaamisen varmistamiseen. Tutkinnon laajuus on 90 opintopistettä, joka sisältää 30 opintopisteen syventävät ammattiopinnot, muita pakollisia opintoja ja/tai vapaasti valittavia opintoja 30 opintopistettä sekä opinnäyte-työn 30 opintopistettä. Syventävät ammattiopinnot toteutetaan Metropolia Ammattikorkeakoulun ja Tampereen ammattikorkeakoulun yhteistyönä.

Opinnot voi suorittaa 1,5-2 vuodessa ja niiden suorittaminen on mahdollista työnteon rinnalla. Opinnot toteutetaan sekä lähi- että etäopintoina verkkoym-
päristöissä. Opinnot tarjoavat mahdollisuuden verkostoitumiseen, sillä koulutukset sisältävät yhteisiä opintoja

muiden ylempien ammattikorkeakoulututkintojen ja tutkinto-opiskelijoiden kanssa. Lisäksi suunnitteilla on kansainvälistä yhteistyötä eri koulutusorganisaatioiden ja verkostojen kanssa.

Syventävien ammattiopintojen tavoitteena on edistää näyttöön perustuvan kätilötyön kehittämistä ja työelämälähtöisten alueellisten palvelujen ja toimintamallien kehittämistä. Opinnoissa on uusina sisältöinä muun muassa perinnöllisiin sairauksiin liittyvä uusin teoreettinen tieto ja läpileikkaavina teemoina naiskeskeisyys (woman centered care) sekä asiakkaiden ja perheiden moninaisuus.

Uutta osaamista aiemman päälle

Uuden kätilö (YAMK) tutkinnon tavoitteena on kouluttaa kätilötyön kehittämisen ja johtamisen itsenäisiä asiantuntijoita sosiaali- ja terveysalan organisaatioihin ja kolmannelle sektorille. Seksuaali- ja lisääntymisterveyden palveluiden kehittämisen tarve nousee väestön ja perheiden tarpeista sekä ajankohtaisesta sote-uudistuksesta. Tutkinnon toisena tavoitteena on edistää kätilötieteen vahvempaa jalautumista kliiniseen kätilötyöhön ja sen johtamiseen. Tutkinnon syventävät

Läpileikkaavana teemana on edistää seksuaali- ja lisääntymisterveyden palveluiden naiskeskeisyyttä ja asiakkaan osallisuutta. 99

ammattiopinnot pohjautuvat seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja kätilötyötä ohjaaviin teorioihin ja malleihin sekä validoitujen mittareiden ja laatuindikaattoreiden hyödyntämiseen.

Tutkinnossa uutta osaamista rakennetaan aikaisemmin suoritettujen kätilön tutkinnon ja alalta hankitun työkokemuksen pohjalta. Uusina sisältöinä koulutuksessa on muun muassa geneettisen tiedon soveltaminen kätilötyöhön. Periytyvien sairauksien tutkimus etenee vauhdilla ja sen vuoksi geneettistä testaamista tullaan tekemään yhä enemmän ja myös asiakkaiden ohjaamiseen tarvitaan siten uutta osaamista. Syventävät ammattiopinnot sisältävät myös kätilötyöhön räätälöityjä johtami-

sen opintoja, joissa perehdytään muun muassa seksuaali- ja lisääntymisterveyden laatuindikaattoreihin ja työn kuormittavuuden hallintaan.

Syventävien ammattiopintojen läpileikkaavana teemana on edistää seksuaali- ja lisääntymisterveyden palveluiden naiskeskeisyyttä ja asiakkaan osallisuutta, mikä vastaa hyvin alussa kuvattuun yhteiskunnalliseen keskusteluun naisten synnytyskokemuksista ja huoleen palveluiden laadusta. Suomessa synnyttäjällä synnytyspaikan valintaan liittyvä ainoa vaihtoehto on synnytys-sairaalan valinta. Raskauden seurantaan ja lapsivuodeajan palveluihin on sen sijaan tarjolla vaihtoehtoisia yksityisiä ja julkisia palveluita. Opinnoissa painotuu myös naisten ja perheiden moninaisuuden ja monikulttuurisuuden huomioiminen palveluiden lähtökohtana ja kätilötyön johtamisen erityispiirteet. Seksuaali- ja lisääntymisterveyden kehittäminen ja uudistaminen tulee ajankohtaiseksi sote-uudistuksen myötä ja on tärkeää, että kätilötyön osaaminen tulee tässä yhteydessä laaja-alaisesti hyödynnetyksi. •

Artikkelin lähteet löytyvät Kätilölehden verkkosivuilta suomenkatiloliitto.fi/katiloledet/numero-6-2021